

F O G L A L A T: Magyar- és Erdélyország (kinevezések 's megtszítés; országgyűlési munkálatok Erdélyben; lipómegei tisztújítás; Sailer György nagyprépost bácsa-széki főispánságba iktatása, 's tisztválasztás; esztergami templom-kereszt-szentelés; evang.-reform. zsinat Zilahon; szászvárosi casinonyitás; nagy-ági 's leleszi tudósítás; Vodjaner 's társainak a' hidépítési orsz. küldöttséghez adott folyamodása; Haliczky Antal †.) Spanyolország (hadiviszonyok.) Anglia (alsó 's felsőházi indítványok 's viták; a' király egészségi állapota 's a' t.) Franciaország (köz ünnepélyek Orleans hg házasságakor; Lajos-Fülöp beszéde a' st. cyri katonanövendékekhez; Bugeaud tábornok 's Abd-el-Kader összejöve 's a' t.) Török- és Oroszország. Amerika (pénzviszonyok; számos nagykereskedőség megbukta.) Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizállás.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Ő cs. kir. fels. f. h. mártz. 7ki határozatában Molcsányi Mihály olublai, Petyerecz Adám viderniki 's Keill Elek durándi lelkészeket szepességi káptalan tisztb. kanonokivá nevezni méltóztatott.

A' bécsi cs. kir. közönséges udvari kamra f. é. april 11én kisenyiczkei Romer Istvánnak kizáró két évi szabadítékot adott azon javítások gyakorlatára, mellyek következtében a' villót (phosphort) olly olcsón készíthetni, mikép eddig csak külföldön tudák, 's mellyek segedelmivel az 1834ki januar 4e óta szabadítékos gyártása a' dörzs-anyagnak, még eddig nem használt hozzátételek által olcsóbban eszközöltetik.

A' m. k. udv. kamra Csepkey Károly miskolczi sómázsa-mestert, mohácsi ellenőrré nevezé.

N. S z e b e n b e n. Jun. Sikkán tartatott 24dik országos ülésen a' lajstrom íránt készült felírás elveiről, a' jun. 9ikén tartott 25dik országos ülésen pedig, a' leopoldi oklevél tárgyában készített felírás íránt folytaták 's végzik a' RRek tanácskozásikat. Az előlegesek után az első királyi előterjesztvénybe foglalt, t. i. a' sarkalatos hivatalokra teendő választókról tanácskozás tüzetlén napi rendre, június 10ikén tartott 26dik országos ülésen a' választás íránti elvekről folyt tanácskozásokban következő elvek állapították meg: 1) Országos választás útján jelenleg betöltetnek, fő kormányzó (gubernator), udvarikanczellár, fő kincstárnok (thesaurarius), ország-generalisa, tartományi kanczellár, tartományi főbiztos (provincialis commissarius), számvevőségi elnök (exactoratus praeses), és nyolcz fő kormányszéki tanácsos (gubernialis consiliarius); kir. tábla elnöke, 's a' 3dik ítélő mester helyek. 2) E' kijelölt hivatalokra a' három nemzetből, 's négy bevett vallás mindazon sorsosi közül, kik azokra nézve a' hazai törvények által kívánt tulajdonságokkal bírnak, egyenlő számmal 's titkos szavazás útján a' Rendek szabadon választsanak. 3) Mint ezen hivatalra jelöltek megválasztásuk után ő felsége elibe megerősítés végett egyszerre terjesszék föl. 4) Egy a' végre szolgáló ládába teendő titkos czédulák által történjék a' szavazás. E. H.

Folyó június 19kén illő csenddel, 's a' legszebb renddel Majthényi Antal cs. kam. 's főispáni helyettes ur elnöksége alatt, am-bár két izben t. i. a' hadi főadó szedői, és éjszakai járás fő szolgabírói hivatalnál szavazásra került a' dolog, mégis délután 4 óráig végbe ment ns Liptó vmegyében az építészéktartás. A' ujjlag választott tisztli kar névsora következő: Első alispán: Okolicsányi Márk, másod: Palugyay Farkas; főjegyző Madocsányi Pál; másod főjegyző Szent-Iványi Vincze; első aljegyző: Rakovszky Móríc; levéltárnok: Andaházy János; 2dik aljegyző 's egyszersmind levéltárnoki segéd Szent-Iványi Márton; pertárnok 's egyszersmind tiszteletbeli fő szolgabíró Fancsal J. J. Adolf. A' napnyugoti járásban fő szolgabíró Andaházy Ágoston al: Kubinyi Mihály, tiszteletbeli al szolgabíró Mattyassovszky János; rendszerint eskütt: Kabzan József. A' déli járásban fő szolgabíró ifjabb Detrich Ignác, al: Lehoczky Friderik; tiszteletbeli al szolgabíró Lissovényi János; rendsz. eskütt Thuranszky Márton. — Az éjszakai járásban fő szolgabíró Kiszelly János; al: Pongrácz Kázmér; tiszteletbeli al szolgabíró Fancsal J. J. Lajos; rendsz. eskütt: Pongrácz Márk. — A' napkeleti járásban fő szolgabíró Thuranszky Péter; al Lehoczky Károly; tiszteletbeli al szolgabírók: Andreanszky Farkas, és Szent-Iványi János; rendsz. eskütt Lehoczky János. Hadi fő adószedő: Kubinyi Antal; honi fő adószedő: Szent-Iványi Miksa; Számvevő: Rády Mihály; r. fő ügyvéd Detrich Dániel; al ügyvéd: Szent-Iványi Pál; al adószedők: Platthy Donat, és Szmrtsányi Gusztáv. Biztosok: Tholl Dienes, és Luby Miklós; várnagy: Almássy Gábor; segédje Szmrtsányi Miklós.

G y ö r b e n f. h. 19én díszes ünnepélylyel ment véghez Sailer György győri káptalani nagyprépostnak, a' bácsai papnemes-széki főispáni hivatalába iktatása. Reggel 7 s 8 óra közt 60 hintón várakozék rá a' Duna-révnél a' megye két alispánja 's a' bácsai széke, számos megyei, városi, 's egyéb tisztviselővel, tömérdek nemesség-től környezve. Végre megérkezék a' várt főispán egy kocsin a' győri megyés püspökkel, fényes kísérettel, mellyhez a' papi nemes-szék határán, Rithaller Gábor zászlója alatt 60 papi nemes lovag csatlakozék. A' szék főhelyére érvén isteni tisztelet után, Kovács József és Sággy János győri kanonokok a' beiktatást szokott szertartással végzik, 's az első, ékes beszédben magasztalá az új főispán erényeit, 's különösen említvén jöltevőségét, mellytől ösztönöztette csak nem rég is, az ujjvárosi sz. egyházra, alapköve letétekor 1000 p. fr. ajánlott; mire a' 74 éves ép egészségű főispán velős tartalmu beszéddel válaszolván, bábai Bay Sándor, bácsaszé-

ki alispán, a' többi tisztviselővel együtt, hivataláról lemondott. Alig hangzék el Bay Sándor neve az alispáni hivatalra jelöltek közt, azonnal egyértelmű fölkiáltással ismét megválasztá őt a' nemesség. — Főszbíró Balog Kornél, megyei második főjegyző lett; Kálóczy Mihály, megyei aljegyzőt 's levéltárnokot fő-, 's Tóth Józsefet aljegyzőnek ujra kinevezék; továbbá Horváth Endre főügyész, Csernyánszky József számvevő, 's Mentler József eskütti hivatalaikban megerősítettvén. Karkoványi Zsigmond 2ik ügyész hivataláról lemondá, 's helyette szótöbbség Fekete György megyei táblabíróvá választá. Helybeli tisztviselőkül, Bezeredy Ignác kir. tan. 's megyei első alispán elnöklése alatt, négy jelölt közül, alszolgabíróvá Horváth Imrét, pénztárnokká Orosz Jánost, eskütté Érsek Józsefet 's Lőre Endrét a' papnemesség, Poleczky Józsefet pedig a' nőnemesség részéről választák. Balogh József t. bíró főorvosi hivatalában megerősítettvén, Sztanzel Antal hasonló rangra emelteték; Király Lajos földmérő, Faust Ferencz 's Rosenberg Antal, sebészek, hivatalaikban meghagyattak. Több helybeli 's vidéki egyházi 's világi táblabírókat nevezte a' főispán, mit a' tisztviselők esküje 's "Isten, téged dicsérünk" követe. Azulán összesen mintegy 500 személyt pompásan megvendégte a' főispán.

Esztergamban, e' h. 17én, délután 5 órakor szentelé föl Jordánszky Elek, tinnini val. püspök a' hosszú Budaiutca végén épült Anna-templom két keresztjét több egyházi eszközzel. Nemzeti nyelven mondott ékes beszédben meghatólag emlékezék elhunyt Rudnay primásról, mint e' kör-kápolna 's a' székes egyház építőjéről. A' kereszteteket aztán szokott áldomásokkal állíták föl az illető mesteremberek.

Z i l a h. Az erdélyi evang. ref. szentegyház közönséges zsinata f. június első napjain a' zilahi népes ref. egyházban tartatott. 3dikán superintendens Antal János urnak a' városba érkezését a' reform. és rom. kath. harangjai, 's mozsarak ropogásai jelentették 's kísérték, őt napig folytatá a' köz zsinat munkálkodásait az egyházat illető dolgok eligazításában, 's házassági 's egyéb perek felsőbb el-látásában. Ez időközben 30 újonczot is felavatott 's esketett a' papi szent hivatalra az említett superintendens ur —

S z á s z v á r o s o n maj. 22kén ülték az itteni csak most alapított Casino 95 részvényesei ez ujjdon egyesület megnyílása ünnepét, a' piacon felállított őt mozsár durrogásai 's török hangászkar zengési közben. Kun Gotthard gr. nyitotta meg számos mind két nembeli hallgató előtt az ünnepet, velős, az egyesületek célját, hatóságát és sükerét előterjesztő beszéddel. Ezt követé, harmoniás ének 's mozsár-durrogás változtatásai közt, Leonhárd József urnak e' közzélatra ható intézelmek mindenütt, a' mivelődés előmozdításában, 's nevezetes tudósok előállításában mutatkozott jótékony-ságát előadó beszéde, hol kiemelte főként a' magyar nemzet kebléből keletkezett hazai írókat. Záradéku Székely Sámuel ur előadé az intézet alakulása történeteit, mostani állását, jövedelmét 's költségit, ez intézetnek az emberi összes, t. i. értelmi, aethetikai 's erkölcsi — miveltségre lehető befolyása előterjesztésével. Az ünnepélyt követte ebéden áldomás-poharak üritettek fels. fejedelmünkért, a' haza közjávára munkálkodó KK. és RRdekért, 's az új intézet gyarapodásáért. Ugyan ez nap tartott közgyűlésben a' társaság belső elrendezése megtörténvén, szabályai végkép megállapítottak, mellyek közt főkép megemlítendő az: hogy ha négy év multával (a' menyire alapított a' társaság) ez egyesület szétbomlanék, akkorig gyűlendő minden vagyona pénzzé tétetvén, az itteni három u. m. catholica, evangelica és közvigalmú táncmulatság volt a' casinói tánc-teremben. Süker és áldás ez új és zsenge intézetre! — E. H.

E' f. jun. 1sójén igen örvendetes udvari fő rendelés érkezett Nagygá roppant, és érczeblü köszirtei közé, minek következtében egy magyar ajku, tordai születésű, itteni bányász tiszt 's az idevaló bányászati tanulótság fáradhatlan tanítója, N e m e s János, a' híres és tudós Moos mellé rendeltetett Csehországon keresztül mineralogiai, geognosiai és más bányászati ismereteket gazdagító utazást kir. költségen tenni. Az érintett tudósról megemlíthetni, hogy az ásványtanban (mineralogia) a' jegedesség (crystallographia) törvényei felfedezését leginkább neki köszönhetjük. Remélhetni, kedves hazánkfa nem rejteni véka alá az ezen tudósról beszívárgandó világot, 's utazását idővel ránk nézve még érdekesebbé teszi; mert kitől várhatjuk a' bányászati tudósításokat 's felvilágosításokat anyanyelvünkön inkább, mint olly magyar fiaktól, kiknek szerencsésük van van utazás által e' tárgyban magokat sikeresebben kimivelhetni. Erd. H.

L e l e s z (Zemplény) jun. 19kén: Találkoznak nagy lelkű emberek, kik váratlan akadályokkal is küzdve kitüntetik magokat. Ezek közé számlálhatni méltán Barati nevű lyányvári lakost, ki

a' mult lapunkban közölt szerencsétlenség alkalmakor történetileg a' Tiszaparton mulatván, látja embertársának veszélyét az elsüllyedt komp-nál, 's rögtön a' folyamba ugrik 's uszó tehetségében 's erejében bizakodván, a' szakadékony partra kapkodókat vagy arról visszazuhanókat szárazra segíti; beljebb uszta által is megszabadított néhányat olyak közül is, kiknek életük megtarthatásához reményük is alig vala, meg pedig önkoczkázásával. A' nagytárkányi révész buvárképen már három ízben is leszállott a' víz mélyire, — főleg a' parthoz most is köve 's a' mélyben fityegő hidas körül, de mindedig minden elvesztett még sem kuthathattak ki.

A' Buda - Pest között építendő állóhid ügyében megbízott országos Küldöttséghez f. jun. 11kén alulírottak következő folyamodást intéztek: F. cs. kir. Főheg. országunk Nádora, főmélt. országos Küldöttség! Midőn legközelebbi országunk gyűlésén a' Pest és Buda városok között állandó hídnek építése a' 26d. törvényczikkely által elhatározatott, ezen nagy munkának kiviteléhez vezércsillagul az érintett törv. czikkelynek 5d. szakaszában kitűzött kölcsönös igazság 's egyenesség állított fel, és csakugyan annak határai közé lett is szorítva a' tisztelt küldöttségnek többnyire terjedő hatósága. Ezen kölcsönös igazság 's egyenesség eléréséhez ki is lett jelölve ugyanazon 5dik szakaszban az út 's mód, t. i. a' tervek előterjesztése, az építési költségek felszámítása, és minden egyéb a' tárgyhoz tartozó körülménynek, gondos figyelemmel megfontolgatása 's bírálása. Ezen egyébiránt is igen természetesen feladat, még mindedig nem teljesített, de nem is teljesíthetvén azért, mivel a' vállalatra kész tagok a' concursus módjáról és határidejéről elég nyilvánosan még eddig értesítve nem voltak, alig is lehet tehát még jelenleg az érdekl. törv. czikk. 5dik szakaszában kitűnto' feltételek elhatározó végzést hozni, minthogy az egyébiránt kedvezőbb feltételeket eszközölő nagyobb concurrentia hiánya miatt, a' vállalat betalan csak egyes tagra szorulhatván, ennek kényétől függne az egész, és az országnak hazamos nagy megterheltesére szolgáló mértékletlen nyeresédek tárgya válhatnék, mi szinte a' törvényhozó testnek czélja nem vala. Azonban csakugyan bizonyos az, hogy miután a' megkívántató tervek előre elkészítése nevezetes költségbe kerül, erre pedig a' törvénytest semmi különös ajánlást nem tevén, tehát ez a' vállalat terhére maradván, e' részben a' tisztelt küldöttség is senkit nem biztosíthatna, minden esetre egy kis áldozathozói készsége szükség legyen, millyet azonban hazafiai kebelben fel is lehet találni. Illy lélektől vezéreltetvén, mi alulírottak, a' dolgot megfontolván, hogy az előre megkívántató költségek miatt az egészre nézve nagy és pedig mértékletlen hazamos nagy teher ne nyomná magyar Hazánkat csak tegnap óta, és ugy szólván perczenetek alatt szertük magunkat, össze, kik a' feltett czelnak megfelelésére addiglan is 2600 darab 500 pengő forintos actiák elvállalására készen állunk, ajánlván: hogy a' fentebb említett jótékony concurrentiának eszközölhetése végett, előleges költségekre megkívántató summa pénzt előállítani és a' főmélt. Küldöttség kezéhez adni fogjuk olly feltétellel, hogy ha a' pénzünkön (azonban minden esetre a' mi elmellőzhetlen teljes sikeres befolyásunkkal és ellenőrség mellett) elkészítendő tervek nyilvánosítása után, bizonyos időre határozandó concursusnál az érdekl. hid nagy munka rajtuk és még utóbb is szerzendő részvényes több társinkon maradna, azon előleges kiadásinkért semmi pótlást nem kívánunk, de nem kívánánk pótlást még akkor is, ha az értelmes külföldi vízi építőmesterek (kiket szinte megkeresendünk) az érdekl. hid felépítését lehetőtlenné találnák, ez meg sem is épülne; ha azonban más valaki akár egyes, akár pedig társaság vállalná fel a' tárgyat, ugy az köteles lenne az előre adott pénzünket, azonban csak kamat nélkül, de előlegesen nekünk megtéríteni; ezen feül mindazonáltal kikötjük magunknak azt, hogy a' kibocsátandó actiáknak egy negyed része (a' mennyire azt megtartani kívánók) a' miénk legyen, ajánlván azt is, hogy ha a' tárgy rajtuk maradand, szinte a' kibocsátandó actiák három negyed részét mi is a' közönségnek áttalengednők, 's ebből csak azt tartandók meg részünkre, mi az actiák kibocsátása kezdetétől számítandó hat hónap alatt mások által el nem vállaltatnék. Többnyire miután alázatosan azt véljük, hogy a' fentebbi nézeteknél fogva még jelenleg végső végzés nem hozathatnék, ugyan azért mi itten az egyébiránt is érdekl. hid törv. czikkelynél fogva, csak az előre készített tervekhez alkalmazható tarifát sem határozzuk meg; — ha mindazáltal még is a' főmélt. Küldöttségnek böles belátása már is a' végzést lehetővé tenné, 's ehez már is határozott kinyilatkoztatás kívántatnék, mi erre is készek vagyunk, 's az esetre alázatosan könyörgünk is, hogy a' főmélt. Küldöttség abbéli szándéka felől minket értesíteni, 's a' jótékony concurrentiának eszközzése tekintetéből bizonyos illendő időt e' végre határozni kegyesen méltóztatnék; legmélyebb tisztelettel maradván Pesten jun. 11kén 1837. Cs. 's kir. Főhegység és a' főmélt. országos Küldöttségnek, legalázatosb szolgálói Vodjaner Sámuel és fia; Ullmann Móricz maga nevében, ugy báró Dietrich József nevében; gr. Sztáray Albert; báró Orczy György; báró Redl Imre; Grämsberg r. Pál; Magyarai Imre; Robitsek József; Hegedűs Zsigmond. Ismét.

A' „Gazdasági Egyesület“ gyapju-raktárába f. h. 9től 26ig ujabban gyapjut szállítottak: Fige gr.; Vay Lajos 's Miklós bb.; özvegy Wenkheim Teréz bb.; Branszvík Ferencz gr.; Somsics Pongrácz; 's Orczy Lőrincz b. —

F. h. 27én reggeli 4½ órakor Haliczky Antal, a' nemzeti muzeum pénzügi őrje, 8 hónapi súlyos betegség után, élte 49. 's hivatalkodása 19ik évében meghalálozott.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

A' közelebbi sürgönyök tudósításából az tetszik ki, hogy d. Carlos majd felét meghódítja vagy részére voná már felső Cataloniának, 's hogy itt alkalmasint hasonlag megfészülhetend, mint Navarrában. Egyéb közlemények a' féktelenségről értesítenek, melly a' christinók hadserge közt ismét uralkodni kezd. Mondják, Irribaren tábornok is ennek lön áldozata, ki, hogy példája által hasson a' seregre, kénytelen volt személyesen a' harczólok élébe állani, és magát a' legbizonyosb veszélynek kitűzni. Ezt adják okul Coarad-halálának 's Oraa hátra vonultának is, noha ellenfelén győzdelmeskedett. E' vezér ez iránt utasítást vagy segílyt is kért Madrid-ból, de élelem, ruházat és zsold helyett, mi által a' rend 's fenyegek ismét helyreállítható volna, azt nyere választul: lövessé agyon

a' nyugtalanokdók főnökeit. Madrid még eddig nyugott, noha Irribaren, Gurrea, Navarrete és Conrad halála híre érzékenyül 's kedvetlenül fogadta a' szívekbe a' cortes tagjai közt is, annyira, hogy az 5iki ülésben alig ügyeltek a' királyné tudósítására, mi szerint ez az alkotmányváltoztatások elfogadását, 's azokra leánya nevében az eskü letetését igéri. Nem tagadhatni egyébiránt, hogy Madrid jelen színleges nyugalma egyetlenföllengősi kiáltására a' Puerta del Solnál tüstint lázadásá változhatik. A' kormánylap, melly mindent elkövetett az elmék megnyugtatása végett, annyira elveszté hitelét, hogy többé már senki sem olvassa; az Espanol ellenben, melly sokáig csak hátráló szellemben volt irva, egyszerre „gyors haladási“ szárnyakat ölt, 's most már az Ecot is jóval fölmutja tulzásában. A' fegyverkezni szándéklott nemzetörség épen semmi hajlómást nem mutat katonáskodásra; 's majd mindenki betegséggel mentekszik. A' kormány kinszerítéshez akar folyamodni; az illető tisztviselőket hivatalfosztással fenyegeti, ha a' fegyverzés jó sükerral elő nem halad; de ezek alkalmasint inkább meg fognak válni hivatalaiktól is, mint a' velek rokon republicanusok ügyének kárával a' d. Carlos elleni táborozást illy módon gyámolítani. Minden azt mutatja, hogy a' mérsékleti 's föllengősi párt békülhetlenül meghasonlott, 's igen helytelenül cselekedék a' kormány, hogy e' villongást öregbíté, mert ha ez nem történt volna, a' két egyesíthető párt könnyen végezne d. Carlosal, holott most a' kormánynak csak ön csekély erejére támaszkodtan kell munkálkodnia; 's félhetni, hogy minden erőködése mellett is a' republicanusok vagy carlosiak lesznek diadalmosok.

Gomezt ismét egy fegyveres csapat vezérletével megbízottak hírlík, 's először is az Encataciókba nyomulandónak állítják. Burgosi levél pedig a' volt ismértes Merino papnak unokaöccséről d. Marcelino Merinoról mondja, hogy 3 ezer hegyi lakosbul álló esóddel kalandoz a' Lerma 's Osma közti vidéken.

A N G L I A.

Az alsóházban jun. 8án az alsóházi vitatások nyomtatójának nem felelőssége ismét szóba jöve. Az attorney general (főügyvéd) hosszú beszédet tartott a' Nicholls és Hansard uu. 's nyomtatók által az alsóházban benyújtott folyamodásokról Denman lord ítélete ellen, 's beszédét azon indítvánnyal rekeszté: legyen szabad a' folyamodóknak az ellenök támasztott vád ellen föllépni 's azzal védeni magukat, hogy a' ház engedelmével, 's annak szabadítékinal fogva cselekedtek így. Az ellenfél egy halmaz okot horda fel annak megbizonyítására, hogy Denman lord főbírónak igaza volt; mások meg azt állíták, hogy az alsóház szabadítékiról nincs törvényszék 's azt kivüle senki sem bírálhatja meg, és sértőjít saját törvényszéke elé csak maga idézheti. A' ministerek, kiket ez úttal még R. Peel is védelmezte, többséget nyertek. A' fő ügyész indítványa szavazás nélkül fogadtatott el, 's mi több, a' fen nevezett nyomtatók védelme rá bízott. Ülés végén J. Russell indítványt tön; neveztessek biztosság a' parlamentü ügyek állapotja megvizsgálására 's azok gyorsabb előmozdítására, mi el is fogadtatott.

Az alsóházban jun. 9én Roebuck ur, midőn J. Russell lord az irlandi tízed-törvényjavaslat másodszeri felolvasatását hozá javaslatba, indítványt tön „a' nemzet állapotjáról“ (Mint tudja van, Brogham lord hasonló indítványt jelente a' felsóházban.) A' radical tag hosszan 's mélegen szóla valamennyi eddigi ministeri rendszabály félszégére 's álmos előmozdítása ellen, főleg Irlandra nézve. „A' ministerek, úgymond, a' katolikusokkal és dissenterekkel egy részről, 's az egyházi emberekkel a' másíkról, csak méltatlan játékot űznek, 's mind kettőjüket meg akarják csalni. (O'Connell kiált: Nem!) Csak határozottan radical rendszabályokban van üdv és szabadulás részletekre. Mint a' dolgok most állanak, a' tory urak bármely napon tetszik nekik, minden pillantásban magukhoz vehetik a' kormányt. Néhány hétig még vergődni engednek ugyan benneteket; de végre is kénytelenek lesztek helyt adni 's a' toryk fogják azt e' foglalni. Csak úgy tarthatjátok meg magatokat, ha merészebb, szabadelműbb 's méltóbb pályára léptek.“ Indítványba hozá azért is, hogy biztosság neveztessek, melly a' nemzet általános állapotja felől tudósítson. Csak Thompson ezredes támogatá egyedül az indítványt, még a' radicalokt. i. Lushington lord, O'Connell 's Hume is ellene nyilatkoztak, 's a' kormányt ótalumukba vették. O'Connell azt mondá: „A' ministerek Irland iránt igazságosan 's részrehajlatlanul cselekedének, 's azért támogatja most és jövőre is az irlandi nép a' ministeriumot. A' bathi tisztes tag azon panaszkodik, hogy a' kormány nem elég erős; de azon mód, mikép ő magát viseli, azt még inkább gyöngítetheti. A' tudós ur úgy cselekszik, mint Sangrado dr. Gil Blasban, ki betegéből a' vért lecsapolván helyette vizet főcskende beléjük. Reménylem e' ház többsége a' ministereket ezental is támogatni fogja.“ Hume kéri tisztes barátját, elégűljön meg néhány keserü igazság-mondással, 's ne űzze a' dolgot szavazásig, mert a' mostani kormányt fön kell tartani. J. Russell lord: „A' bathi tisztes tag beszéde színleg szabadságot 's népszellemet ihlett, 's még sem nyert egyetlen tetszés-kiallást is, kivéven a' ház azon oldaláról, melly különben egyenes ellenmondásban áll vele, — politikai ellenségeitől. (Halljuk!) A' tisztelt ur a' szabadságot akarja előmozdítani, 's csak annak haladását gátolja nem gyakorolható vagy létesíthető rendszabályok 's kívánatok hajhászásával; szerinte a' mi rendszabályink semmire sem vezetnek; de én e' szempontot hamarkodónak tartom. A' lordok háza azon szándékát fejezé ki, hogy valamennyi, Irlandot illető törvényjavaslatot együvé akar venni; ez előttem ugyan nem a' legjobb ügyvitel; azonban ha már egyszer ez a' lordok nézete, fogadjuk el e' törvényjavaslatokat egymás után, 's küldjük fel hozzájuk. A' minister a' ház mi-

nisteri oldala hangos tetszéskiáltási közt ült le, mire Roebuck indítványát visszavéte. A' napi rend az irlandi tized-törvényjavaslatra térvén, Sharman Crawford, ki a' tizedek föltétlen 's teljes eltörlesztését sürgeté, indítványba hozá, hogy a' törvényjavaslat hat hónap mulva olvastassék fel másodszor, azaz vettessék félre, de ez indítvány nem fogadtatott el, 's 229 szóval 14 ellen másodszor is felolvastatott. — A' vitatás folytában nyilvánítá Stanley lord, mikép a' másodszori felolvasást nem ellenzi ugyan, de föntartja a' biztosság előtt az egyes záradékokat illető ellenvetését, 's határozottan ellenzi, 'e javaslat szerint, a' papságnak adó alá vettetését. Egyébiránt ő rül, hogy a' kormány az ő (Stanley) tavaly történt javaslatából sokat fölveté; mit akkor, mint egészen nem alkalmast, megvetett. J. Russell lord pedig ő r vend é s é t jelenté azon, hogy a' lord megegyezése daczára is a' törvényjavaslat egyes részleiben még is fenmaradtak némelly különzési pontok, melly nyilatkozást a' ház hangos kacajjal fogadá.

Az angol parlament azon határozati, mellyek az alsókanadaiak alkotmány-változtatás 's nagyobb önállásérti kérelmét félre veték, igen nagy izgást okozának Alsókanadában. A' st. omeri nagy népgyűlésben, mint kanadai lapok maj. 14-ről jelentik, olly határozatok létesültek, mellyek tökéletesen megegyeznek az északamerikaiak függetlenségi harcát megelőzőtt cselekvényökkel. Nyilatkozatá többi közt a' nép, mi szerint az angol parlamentnek nincs joga a' gyarmatosak akarata ellen belviszonyaikra nézve törvényt hozni, 's megállapítá, hogy az anyaországbul, fogyasztás végett, hozatni szokott tárgyakat, főleg pedig azokat, mellyektől nagy vámot kell fizetni, millyen például a' dohany, thee, rhum, bor 's a' t. lehetőségig mellőzendő, egyszersmind a' csempézést egészen törvénytörésnek nyilatkozatván. E' végzések eszközzésre az egész országban elterjedendő társulatot határozának alapítani, mellynek központjául Quebec v. Montreal szolgál. Öste. Beob.

A' Globe szerint jun. 9én hét püspök szavazott a' minisiteriummal az irlandi testületi törvény mellett. Viselje még Melbourne néhány évig hivatalát, 's több illy örvendetes változást érendünk.

A' király egészségéről szomorú hírek érkeztek még jun. 9-ről is. A' király orvosai, H. Halford, és Chamber dr. 7én Windsorba hívatlak, 's az éjt 's következő nap egy részét ott töltötték. A' M. Post szerint a' betegség (göth - asthma) jelenségei nem olly nagy mértékben mutatkoztak ugyan, mint előbb, de aggságot szült azon körülmény, hogy az orvosok által rendelt gyógyszerek a' baj-elhárításra nem olly gyorsan munkáltak, mint előbb, mi, tekintve a' király 72 eszt. korát, valóban aggsztó is lehet. A' Sun jun. 9-ről este 7 órakor jelenté: „Windsori utolsó tudósítások ő felségét ma délután színt olly bizonytalan állapotban hagyák, mint délelőtt. A' jelenségek épen nem kedvezők.“ Más hír azt mondja szinte jun. 9-ről, hogy a' király jobban aludt, napközben könnyebben vön lélekzetet, 's az orvosok e' jeleuségeket egészben kedvezőknek állítják. Davis dr. a' király kedvenc orvos a' éjjel nappal a' magas beteg körül van, 's a' királyné, mind a' mellett, hogy a' király betegsőbbjét nem hagyja el, jól éri magát. Jun. 9én este későn Windsorbul következő orvosi hírlemény érkezett Londonba: „A' király egy idő óta mellbajban szenvedé, úgy hogy szobájára szorítatott, 's tetemesen meg is gyöngült; azonban mind e' mellett dolgai szokott ellátása nem haborított. Henry Halford, Wm. Fred. Chamber.“ — Az alsóházban 9én éjféltkor azt beszélték, hogy windsori újabb hírek szerint a' király állapotja igen megrosszult. Más windsori tudósítás jun. 10-érül 5 órakor délután azt jelenté, hogy a' király állapotja ugyan a' régi, de még is valamivel enyhébb. —

Jun. 14-iki hivatalos orvosi hírlemény szerint, az éjt nyugalmasan tölté a' király, 's reggel erősültnek látszék; — kedvetlenebb hangok azonban a' windsori magányos tudósítások, mellyek a' király egészségi állapotját inkább rosszabbnak mint javulónak hírlik, annyira, hogy a' Globe f. h. 14-kén, 's vele egyértelműleg majd valamennyi londoni lap, szükségnek véli a' legrosszabb esetre készülést; Galignani Messengere egyik londoni levelezője pedig jun. 15-én esti 7 órakor ezt írja: „E' pillanatban érkezék gyors hírnök a' belügyek osztályához, ki Windsort délután 4 órakor hagyá el. A' király akkor olly állapotban volt, melly igen csekély fölgyógyulási reményt engedé, 's valószínű, hogy ez éjjel pályáját végzendé. E' szomorú nyilatkozatok következményi jótékony hatásuak lőnek a' rőkereskedésre 's gyárookra nézve, mivel némelly nyereszkezők kapkodva vásárolják a' fekete kelméket. (Stoffe). — A' M. Advertiser legközelebi száma imez észrevételt közli: „A' király, még mint clarencei hg, több londoni élet-biztosító intézetnél, összesen 80ezer font sterlingig biztosítá életét; halála után tehát nagy pénzmenyiség jutand családja birtokába.“ — A' Sun sajnálkozva jelenté, mi szerint már a' királyné is, férje körülötti szorgos ápolás következtében, gyöngülni érzi egészségét. Mig tehát e' szerint a' windsori kir. palota naponként mélyebb gyászba merül, 's rettegése növekszik, az ismét Waterford marq. betyár vagy inkább gazcsinyai színhelyűl válószlá Windsort. Jun Siki éjjel, tehát épen akkor, midőn a' király elhunyasát minden perczen várak, tombolva robogá végig „Kastélyhoz“ czimzett vendéglőbul, az utcákon, egy sereg részeg czimbora kíséretében, a' vas kocsanlyukat leszaggatá az ajtókrul 's ablakokat zúza velők, az éjőrköt pedig vitézül ellazsnakolá. Sőt mi több, néhány „barátja“, mig a' rendőség a' többivel czibálódék, a' Temze tulpártján fekvő Eton-Collegium udvarába mászván, VI Henrik szobrát megcsonkítá, 's kor-

mánypálczáját diadaljelül magával vivé. E' hős tettek után bántalom nélkül Londonba kocsizott a' társaság. Másnap pöcsét alatt visszaküldék VI Henrik elorzott kormánybotját. —

Angol 's amerikai lapok szerint, Ujyorkban maj. 19-ig 352 kereskedőház részint megbukott, részint fizetéseit fölfüggeszté. A' M. Chronicle így ír Anglia kereskedése nyomasztó állapotjáról: „Csupán Manchesterben 50ezer kézműves hever munka nélkül, 's majd valamennyi nagyobb gyár felére szállítá a' dologidót. Wiganban 4ezer takács vár munkára. Ha rögtön újabb emelkedésre nem jut a' kereskedés, az ország kézmű 's gyárkerületiben, a' legszigorubb évszak bekövetkezéseig, fél millió munkátlan kézműves nyomorgand kenyér nélkül.“

Londoni lapok hőven elbeszélék a' jun. 7-kén Hullban történt bal esetet, melly igen sok embernek éltébe került. Union gőzhajó t. i., miután utasit fölvevé, 's épen el akart indulni, a' gőzűstje (kazán) elpattanván, légebe röpült. Az utasok számát különfélekép adják elő, némellyek 70, mások 150-nek mondják. Annyi bizonyos, hogy legalább 50—60 személy részint közvetve a' szétpattanás által halálát lelte, részint a' vízbe fult, mivel a' hajó a' szétpattanásra úgy szolván tüstint elenyészett. E' fölött mind az utasok, mind a' partokon álló nézők közül számos némi részben halálos sebet is kapott. Az elpattant üst egy részét olly erővel sujtá a' gőz egy házra, hogy falának egy része azonnal beomlott. A' szerencsétlenséget a' tudósítások egyhangu állítása szerint a' mérnök (ingenieur) gondolatlansága okozá, minthogy az a' biztossági szellentyűkre (ventil) elég gondosan nem ügyelt, vagy kevés vizet hagyott az üstben, úgy hogy amaz alantabb állott a' vonaloknál 's e' mellett folyást futótték, mi által a' veszélyes pattanó-lég kifejlett, 's ez a' gőzűstöt, minden biztossági szellentyű mellett is elrepszte. Az ijedelem olly nagy volt, 's olly közös, hogy tömérdek utas, ki a' többi gőzhajóra szállott már, kiszállott utazását a' szárazon folytatandó szándékkal. — Jun. 1-jén nyitattott meg a' liverpool-birminghami vasút; a' gőzkocsi, melly hosszú kocsisort vontatott maga után, gyakran egy órában 35 angol mérföldet haladott! (Egy angol mérföld félóra közönséges járás mellett.)

FRANCZIAORSZÁG.

Parisban jun. 14-én fényes ünnepélyekkel tisztelé Orleans hg házasságát a' város, 's minden történhető veszély elhárításául előre czélszerűleg gondoskodék, a' trónai sorompnál, tuillériákban, Marsmezőn 's a' t. látványos mutatványokat adadni rendelvén, hogy a' sűrű, veszélyt okozható, néptorladást gátolhassa. A' szerencsétlenség azonban, mint a' Moniteur e' h. 16-iki száma írja, mégis megtörtént. Ugyanis a' Marsmezőn, a' hadi mutatvány vége után, közel a' katonaiskola egyik rostélyzatához olly tolongás támadt, hogy egy asszony ajultan összerogyott. E' szerencsétlenül keresztül rohant a' közönség, mindent szánakozás nélkül gázolva, 's 12 ember éltét veszté, számos pedig tetemesen megsérült. Ertesülvén e' szomorú eseményrül a' király 's Orleans hgnő az e' napon tartandó pompás tánczvizalmat jun. 19-re halasztatni kívánák, miben a' hatósági tanács meg is egyezék. A' többi parisi lap szerint a' holtak száma még sokkal nagyobb az imént említettél, némellyek 31-nek, mások még többnek mondják.

A' francia lapok nagy része komoly következményűnek állítja Lajos Fülöp azon tettét, miszerint legközelebbi beszédében, mellyet a' st. cyri katonaiskolai tanulókhöz a' szemlekor intéze, a' marseillei dal egy versét idézé. Végig lovagolván ugyanis a' zászlóalj előtt, porgetni parancsolá a' dobokat, a' zászlót jobbjába vevé, 's többi közt így szólt a' tanítókhöz: „Ti a' háromszinű zászló becsületét föntartani tudandjátok, miként előditek tevék, 's ha ismét harcziakra kellend azt vinnetek, hallani fogja soraitokbul Franciaország, ifjúságom kortársi fölkiáltását, mikép azt 1792ben hallá.“ Itt idézé aztán Lajos Fülöp a' marseillei dal következő verseit: Nous entrerons dans la carrière, quand nos aînés n'y seront plus; nous y trouverons leur poussière, et l'exemple de leurs vertus. (Mi lépünk a' pályára, ha elődük már nem lesznek, 's ott hamvaikat lelendjük, és erényeik példájául.) A' National szerint: a' zendülés nemzeti dalához ez ünnepélyes visszatérés következtében hihetőleg nem tilalmazandja többé a' rendőség e' kedvelt dal éneklését a' színházban 's egyéb nyilvános helyeken.

Parisban a' Bon Sens szerinthire volt, hogy a' dalmatiai hget f. h. 15-kén reggel a' tuillériákba idézék, 's meghívását a' spanyol 's afrikai ügyekről tanácskozás okozá; Soult, mint állíták, igen élénken sürgeté Bugeaud visszahívását, 's határozottan oda nyilatkozék, hogy Afrikában mulhatatlan szükség ismét támadólag föllépni. Több parisi lap jelenté elégtelenségét Bugeaud tábornok azon szerepe iránt, mellyet Abd-el-Kader ellenében játszani czél-szerűnek vélt; a' Moniteur még sem átalja e' Franciaország becsületét sértő bohózatot, hol az arab emir uralkodót, Franciaország képviselője pedig bérnököt játszék, teli torokkal magasztalni, mintha uralkodók összejöttét kürtölné.

Bugeaud beszélgetéséről Abdelkaderrel, melly a' békekötést megelőzte, érdekes adatokat közöl a' Charte de 1830. Bugeaud, miután a' szerződést mind ketten aláírták, ez összejövetelt más napra határozá; a' helynek három órányira a' francia, 's 6—7 órányira az arab tábornok kelle kitűzetnie. A' javaslat elfogadtatván, Bugeaud reggel 9 órakor helyén volt már 6 zászlóalj gyalogsággal, pattantyus-ságával 's lovasságával. Abdelkader még nem érkezett meg. Mintegy két óra mulva egyenkint szállongtak elő arabok, kik mindenféle mentséget hozának elő az emir elmaradása miatt; majd betegnek,

üreglélék, majd közelgőnek regélék 's t. e. f. Végre öt óra felé arra szólítatták Bugeaudtábornok, hogy előre léptessen, mit meg is tön, 's egy egész óra földnyire haladta után a' szoros uton, pillantá meg az arab tábornok. Ekkor az ellenség tábornosai közé jutának. Bugeaud ugyan aggság nélkül volt, de mivel kísérete némi aggodalmat mutatott, Bouhamedí kabaile megnyugtatótá őket, 's mondá, hogy Abdelkader közel van. Azonban még is elmúlt egy óranegyed, míg szembe jöhettek egymással. Abdelkader mintegy 150—200 arab főnök kíséretében érkezett, fekete paripán ülve. Több arab tartá kengyelét, ruhája szélét, lova farkát. Bugeaud ekkor, részint hogy a' hosszas szerződésnek véget vessen, részint hogy bizodalmat mutasson, elibe vágatott, 's kezét nyújtotta neki, melyet Abdelkader kétszer megszorított. Kölesönös üdvözlések után Abdelkader leszállott, anélkül, hogy a' tábornokot hasonlóval kínálta volna meg, 's leült; azonban Bugeaud minden tétova nélkül mellé ült. Abdelkader halvány, szája nagy, fogai nem igen fehérek, szemei, szakálagesztenyeszinű, koponyája széles. Arca talán színlett újatosságot árul el; ruházata hasonlít a' legközönséges arabéhoz, e fölött szennyes, durva és viselt volt. A' beszélgetés a' szerződésre kerülén, Abdelkader alig tudá azt megfogni, hogy annak elsőben a' király által is helyben kell hagyatni. Illy körülmények közt a' kötött szerződést csak fegyvernyugvásnak akará tekinteni, 's főleg hosszúnak tetszett előtte a' három hét, mely alatt t. i. a' helybenhagyás megérkezendő. A' beszélgetés végén fölkelte Bugeaud; miután elbúcsúztak egymástól. Abdelkader azonban ülve maradt, hogy a' tábornokot mintegy maga előtt állassa. Azonban Bugeaud minden tétovázás nélkül megfogá kezét, 's mosolyogva felhuzá őt, mire az arabok szemet meresztének. Abdelkaderrel 10 ezer lovas lehetett, de azok közt kevés katonai fenyték nyoma látszott. —

A' Moniteur szerint a' béke Abd-el-kaderrel megkötetett; a' föltételek Franciaországra nézve valamint tisztetek, úgy egyszerűs mind hasznosak. A' Moniteur igéri, hogy mihelyt e' békeszerződés a' király helybenhagyását megnyerendi, azonnal egész terjedelmében közre teendi. Ez alkalommal Bugeaud tábornokot vastagon megdicséri a' Moniteur.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyból jun. 7-ől így írnak: „A' szultán jun. 6-án reggel 10 órakor megérkezett. Az első üdvözlő álgylövéseket, melyek Konstantinápoly lakosinak a' szultán megérkezése hírét jelenték, a' „Veloce“ cs. k. korvett durrantá el, mely ő magossága áthajóztánál a' serail csucsától Beschiktasch felé első fekvék a' soron. Mind ő, mind valamennyi a' Bosporusban horgonyzott hajó felvoná lobogóit 's az üdvözléseket mind az utóbbiak, mind az álgyló telepek ötször ismétlék a' nap lefolytában. Estve az egész főváros ki volt világitva, a' Bosporussal és a' török hajóhaddal együtt, mely példát a' Veloce is követé. —

Smyrnai tudósítások szerint a' francia kormányának „Eurotas“ nevű gőzhajója, (egyike azoknak melyek a' szabályos postai összeköttetést fenntartják Marseillel, 's mely majus 31-én elindultakor egy az öbölben találtató zátonyon megfeneklett,) mind az ausztriai „Maria-Dorothea“ 's francia „Rhamses“ gőzhajók, mind egyéb segély hozzá járulta daczára is mindeddig lengővé nem tétethetett, 's attól tartottak, hogy mind az erőműveket, mind az üstöt ki kell belőle szedetni, a' hajó megmenthetése miatt. A' dögmirigy Smyrnában tetemesen öregbült, úgy hogy a' halálozások naponként 300ra is mennek. A' fővárosban az egészségi állapot huzamos idő óta folyvást megnyugtató.

Konstantinápolyi tudósítások m. h. 17-ől, trapezunti, maj. 10-ig terjedő, hír után jelentik, mi szerint Rosen báró, Georgia kormányzója főparancsnoksága alatt 20 ezer főnyi orosz sereg, a' cserkesszek ellen táborba szállott, 's hogy ezenkívül még Sebastopolbul is egy hajóhad küldeték 12 ezer katonával Czirkasszia partjaihoz. A' Konstantinápolyban lakó moszkák már a' cserkesszek nevezetes veszteségéről akarnak híreket tudni. Mindenesetre valószínű, hogy bajjal végzendhetik szerencsésen ez' új harczt. — Konstantinápolyban 's Kis-Ázsia partjain mindig tovább terjeng a' dögmirigy, 's még kereskedési zavaroktól is rettegenek. Egy persa nagykereskedő már megbukott Konstantinápolyban.

A M E R I K A.

A' M. Chronicle illy levelet közöl philadelphiai levelezőjé- től, majus 8-ól: „Sajnálattal kell jelentenem, hogy a' rettegés még nem szűnt meg, 's hogy az utóbbi nyolcz nap folytában számos és tetemes ujjorki ház megbukott. Valljon a' dolgok jelen állapotja soká fog e' még tartani? Olly kérdés, melynek megoldása a' legtapasztaltabbat is zavarba hozza. Én azonban akadám néhány világitó pontra, t. i. 1) Utolsó levelem óta Philadelphában nem történt semmi újabb bukás; 2) Baltimoreban szinte nem; 3) Richmondban, valamit jelentő egy sem; 4) Az Uj-Orleansból érkezett négy utolsó sebes hírnök sem hozott onnan újabb fizetésszünetési híreket; 5) Mobileban sem fordult elő újabb, utolsó levelem óta; 6) A' zavarodás kezdete óta sem Charlestonban, sem Savannahban egy valamit jelentő bukás sem történt; végre 7) Nyugoton csak kevesen buktak meg, mert e' balsors sem Pittsburgban, sem Louisvillében, sem St. Louisban nem igen volt érezhető. De a' készpénz napról napra ritkább, kivált az atlanti városokban, és Ujjork, e' nagy vásárhely, teljes pénz- és kereskedés zavarban van, noha Gán este az eladásokban és fizetésekben nagyobb pontosság mutatkozik, 's nyomai látszottak a' helyreálló bizodalomnak. Szembetűnő, hogy a'

status bevételek egész idő alatt épen semmi lényegest nem szenvedtek. A' Globe hivatalos közleményéből az sül ki, hogy márt. hónapban a' vámból 1,997.303, eladott statusföldek árából pedig 1,228.063, dollár jött be. A' mostani nyomás egyik fő oka kétség kívül a' valamennyi keleti statusban, de leginkább Ujjorkban, uralkodó statusföldekkel bős kereskedés 's a' t. 's a' t.

Egy ujjorki lap majus 17-ikén következőleg tudósít a' Philadelphában történt valamely rendzavarról: „Utóbbi vasárnap zendítő falragasztványok által a' nép felszólították, hogy gyűljön össze és rendszabályokat tegyen a' bankok ellen. Hétfőn az izgás olly nagy volt, 's olly élénk, az összecsoportozások olly számosak, hogy a' bankok kifosztatásától lehele tartani. A' fegyveres erő előállott 's minden jelenség igen fenyegető vala. Négy órakor a' függetlenségi téren tömérdek népgyűlés tartatott, minőre Philadelphában nem emlékeznek. Izgató beszédek patogtak, 's végzése felkiáltás után fogadtattak el. Bizosság nevezetett ki, mely a' bankokat öt dolláros jegyeik visszavételére szólítsa. A' gyűlés azután esütörtökig elhalasztott; de a' népsokaság éjjel 1 óráig hullámzott az utcákon ide 's tova. A' láрма nagy volt, de semmi kicsapongás nem történt. Majus 20-ki tudósítások szerint úgy látszik, e' hírek vagy igen tulajdonságok voltak, vagy tán, mi még hihetőbb, e' mozgalmaknak semmi további következtésük nem lön. Sőt a' csarnoki hírek szerint a' kis bankjegy-kibocsátás nagyon megnyugtatótá a' népet, 's méltán vala remélhető, hogy egyszersmind jó 's hasznos következtése lenend a' kereskedési hitel-föntartásra mely, a' készpénz fizetés megakadta miatt tetemesen szenvedett. —

„Sully“ rakhajó által, mely Ujjorkot majus 27-én hagyta el, 's Havreba futott, ismét szomoruhír jöve az egyesült statusok pénz- és kereskedési fordulásától. Az ujjorki bankokba olly nagy volt a' tódulás a' bankjegyek beváltása végett, hogy attól lehetősé felni, valamennyi kün fekvő jegy vissza fog kívántatni. Illy körülmények közt maj. 9e és 10e közt valamennyi banktisztviselő gyűlést tartott, melyben következő végzések hozattak: „A' fenforgó körülmények miatt helyes és szükséges minden készpénz-fizetést felfüggeszteni. E' mellett azonban valamennyi bankjegy valamennyi banknál mint eddig, mind adósságfizetés mind letét (depositum) gyanánt elfogadtatik, 's mivel a' banknak három annyi követelése van a' közönségen, mint ugyanannál adóssága, remélhetni, hogy a' külön bankok jegyei, mint eddig, forgásban maradandnak 's a' körülmények a' kész fizetések ismétli megkezdését lehetségessé teendik. Végzetül a' tisztviselők még azt is fontolatra vevék, hogy noha valamennyi bankjegyek azonnal kész pénzzel beváltása e' pillantásban lehetetlen, mert a' fenlevő bankjegyek mennyisége a' készpénzt az országban tetemesen felmulja, azok végső beváltása mindazáltal még is biztos alapokon nyugszik, mert nemcsak készpénzen, hanem mindennemű jószágon, házakon, iparban és kézmunkában fekvő tőkéken alapszik és zálogul, 's el sem vesztetheti értékét, míg e' zálogok becsben és értékben maradnak. E' végzést több más statusban is számos bank mintpéldát követé, így az egykori: „Egyesült statusok bankja“ is, mely most a' pennsylvaniaiban van foglalva. Csak a' baltimorei bankok és a' washingtoni metropolitán bank folytatják továbbra is kész pénzzel fizetéseiket; ez utóbbi azonban, csak igen rövid időre, a' leghevesb tódulás idején, szinte bezárta volt pénztárait. Az egyesült statusok főpostahivatala jelenté, hogy valamennyi tartozását készpénzzel teljesítendő. Majus 14-én az ujjorki status törvényhozó gyűlése a' foljebbi végzésre törvényerőt ruházott. E' rendszabály következténye a' papírpénznek ideigleni behozatala, 's felfüggesztése az amerikai házak által európaiak iránt tartozó fizetéseknek. Ujjorkban a' bankjegyek fölváltatásáért kész pénzzel százról hatot fizetnek és fizettek agioul. E' körülmény az egyesült statusok elnökét (van Buren) arra bírta, hogy a' congressust rendkívüli módon sept. 4-re összehívja, mely végre következő felszólítást bocsátott ki hivatalosan a' Washington Globe-ban: „Megfontolván, hogy nagy és nyomos rendszabályok, melyek a' congressus vizsgálatát megkívánják, annak összehívására rendkívüli alkalmat nyujtanak, ezennel folyó év sept. első hétfőjét (sept. 4.) jelölöm ki azon napul, melyen a' congressus Washington városban összegyűlend 's kérem az illető tanácsnokokat 's képviselőket megjelenésre, hogy az egyesült statusok érdekében elejökbe terjesztendő rendszabályokat megfontolhassák, 's bölcseségükhöz képest azokrul végezzenek. Ennek hitelére az egyesült statusok pöcsétjét is ide nyomatám, 's e' levelet saját kezűleg aláírtam. Költ Washington városban majus 15-én urunk 1837-ik évében az egyesült statusok függetlensége 61-ikében. — Aláírva Van Buren, elnök. John Forsyth, statustitoknok. Tudva van mikép. Van Buren az ujjorki kereskedőség küldötségétől azon kívánság teljesítését, hogy a' congressust előbb hívja össze mint a' törvényes idő magával hozná, megtagadá. Azonban mi rendszabályok azok, melyeket Van Buren a' congressus elé terjeszteni szándékozik, még nem tudhatni, habár gyaníthatni is, hogy bizonyosan a' kereskedési állapot, 's az Amerikában olly zavart okozó pénzügy fognak azon tárgyak lenni, melyekről e' rendszabályok szólandnak. —

GABONAÁR: Junius 27-dik. Tiszta buza 86 2/3 — 76 2/3. Kétszeres 62 2/3 — 56 2/3. Rozs 50. Arpa 42 — 40. Zab 32 — 30 2/3. Kukoricza 70 — 60.

PÉNZKELET: Bécs, jun 24-én 5 pCtes stat. köt. 104 15/16; 4 pCtes 100: 3 pCtes 76 3/8; bécsvárosi 2 1/2 pCtes bankközl. 66. Bankrészevény d. 1377.

DUNAVIZ-ÁLLÁS: Junius 25-én: 14' 5" 0" 26-kán: 14' 7" 9" 27-kén 14' 8" 0" 28-kán: 14' 7" 6".